PISIXIK RIVOJLANISHNING ASOSIY QONUNIYATLARI

Egamberdiyev Farhod Tuxtayevich
Axborot texnologiyalari va menejment universiteti
Ijtimoiy fanlar fakulteti
Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Abdikarimova Gulsanam Abdikarim qizi
Axborot texnologiyalari va menejment universiteti
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Psixik rivojlanish inson hayotining muhim jarayoni bo'lib, u biologik va ijtimoiy omillar ta'sirida shakllanadi. Psixik rivojlanishning asosiy qonuniyatlari insonning yosh davrlariga xos o'zgarishlar, uzluksizlik va bosqichma-bosqichlik bilan tavsiflanadi. Bu jarayon bosqichma-bosqichlik bilan tavsiflanadi. Bu jarayon davomida bola shaxs sifatida shakllanadi, uning tafakkuri, hissiyotlari va ijtimoiy munosabatlari rivojlanadi. Psixik rivojlanish qonuniyatlarini o'rganish ta'lim-tarbiya jarayonini to'g'ri tashkil etishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: psixik rivojlanish, yosh davrlari, rivojlanish qonuniyatlari, shaxs shakllanishi, ijtimoiy muhit, tarbiya, uzluksizlik.

Аннотация: Психическое развитие является важным процессом в жизни человека, формирующимся под влиянием биологических и социальных факторов. Основные закономерности психического развития проявляются в возрастных изменениях, непрерывности и этапности. В ходе этого процесса формируется личность человека, развиваются его мышление, эмоции и социальные отношения. Изучение закономерностей психического развития играет важную роль в правильной организации образовательного процесса.

Ключевые слова: психическое развитие, возрастные этапы, закономерности развития, личность, социальная среда, воспитание.

Annotation: Psychological development is an essential process in human life, shaped by biological and social factors. The main laws of psychological development are characterized by age-related changes, continuity, and gradual progression. During this process, an individual develops as a personality, and their thinking, emotions, and social relationships evolve. Understanding these laws is crucial for organizing effective educational and upbringing processes.

Keywords: psychological development, age stages, development laws, personality formation, social environment, education.

KIRISH:

Psixik rivojlanish inson hayotining barcha bosqichlarida muhim o'rin tutadi.

Ayniqsa, bolalik davrida psixik jarayonlarning shakllanishi keyingi hayot faoliyatiga katta ta'sir ko'rsatadi. Psixologiya fanida psixik qonuniyatlarini o'rganish orqali insonning aqliy,

emotsional va ijtimoiy rivojlanishini tushunish mumkin. Bu bilimlar pedagoglar, psixologlar va ota-onalar uchun muhim ahamiyatga ega.

ASOSIY QISM:

Psixik rivojlanishning asosiy qonuniyatlari quyidagilardan iborat: Birinchidan, uzluksizlik qonuniyati — psixik rivojlanish doimiy va uzluksiz jarayon bo'lib, inson hayoti davomida davom etadi. Har bir bosqich oldingisiga tayanadi. Ikkinchidan, bosqichma-bosqichlik qonuniyati — rivojlanish ma'lum davrlar va bosqichlar orqali amalga oshadi. Har bir yosh davrining o'ziga xos psixologik xususiyatlari mavjud insonning psixik rivojlanishi o'ziga xos bo'lib, tezligi va shakllanish darajasi bilan farqlanadi. To'rtinchidan, ijtimoiy muhit ta'siri qonuniyati — shaxs rivojida ijtimoiy muhit, oila va ta'lim muhim rol o'ynaydi. Beshinchidan, faoliyat orqali rivojlanish qonuniyati — inson psixikasi turli faoliyatlar jarayonida shakllanadi va rivojlanadi.

XULOSA:

Xulosa qilib aytganda, psixik rivojlanish inson hayotining ajralmas qismi bo'lib, uning asosiy qonuniyatlarini bilish shaxs kamolotini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Bu bilimlar orqali yosh avlodni to'g'ri tarbiyalash, ularning qobiliyatlarini o'rganish jamiyat taraqqiyoti uchun ham muhim omillardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

Davletshin M.G. Pedagogik psixologiya. – Toshkent: O'qituvchi, 1999.

Vigotskiy L.S. Pedagogik psixologiya. – Moskva: Pedagogika, 1991.

Leontev A.N. Faoliyat. Ong. Shaxs. – Moskva: Politizdat, 1975.

Karimova V.M. Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent: Fan, 2005.

O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.